

РОЗДІЛ 1

ПОВІТРЯНА ТРИВОГА

24 лютого 2022

Він прокинувся до того, як залунала перша сирена. На стіні калейдоскопом мерехтів силует абажура, тремтів, неначе від холоду, що не відчувався в теплі ковдри. Чорнильне небо за вікном лише починало світлішати, та це було важко розгледіти через відображення нічної лампи, що нічним сонцем застигла на склі. Жовтогарячий диск збільшувався так швидко, що спочатку це здалося сном. Яскравий спалах обпалив ледве розплющені очі, ніби хтось відчинив величезну піч і назовні вийшла хвиля сухого пекельного повітря. Стало темно. Стало гучно. Нічна зірка згасла, впала на підлогу, а згори на неї градом полетіло скло. Стадом заревіли машини, та гучніше за все в голові Олега лунало його дихання. Розгублене, швидке. У думках ще не з'єднався тверезий причинно-наслідковий ланцюжок, його рука ковзнула до телефону. Світло екрана залилося важкими червоними краплями, а пальці занили від болю. «Війна,

війна, війна», — літери вимальовувались крізь кров, а руки тремтіли, хоча в голові ще була тонка ілюзія спокою. Він уперше так реагував на щось погане, не розумів, тіло відчувало швидше за мозок. Так і сидів зо п'ять хвилин, приймаючи нову реальність, поки попід вікнами лунали голоси збуджених сусідів. Уже звичний біль від того, що він тепер зовсім один, змінився незрозумілим відчуттям спокою. Бо не було за кого хвилюватися. У нього залишилися тільки батьки, та й ті за кордоном. Повідомлення від них ще не з'явилися. *Нехай сплять.* Він знав справжню цінність безтурботного сну. Минулої ночі він лягав спати з слабкою вірою, що війни, можливо, не буде. Якимось зумів запевнити свій тривожний розум, попри абсурдність страшного сценарію, що реалізувався на очах. Олег на мить задумався — а що як він просто знову засне? Прокинеться, а нічого цього не буде. Побачить ціле вікно, порожню стрічку новин. Йому не було кого рятувати, кому допомагати. Тож навіщо мчати кудись, який сенс? *Ні, я так не можу.*

Його ноги ледь торкнулися кривавого кришталю, та він устиг здогадатися скинути вниз ковдру. Ліхтарем просвітив собі шлях до коридору, де стояла радянська лакована шафа. Речі на полиці лежали різнокольоровими кодами, а не як раніше, ідеально випрасуваними та складеними. *Беру все тепле.* За цим принципом Олег швидко одягнувся й зупинився перед дверима. Куди він ішов? Певно, у метро, воно неподалік, найбезпечніше місце, коли навколо лунають вибухи. А сумка де?

Без неї куди він міг піти? Тривожну валізу так і не зібрав, казав сам собі, що то все маячня, та глибоко всередині, як усі, просто не хотів вірити. Однак гроші зняв кількома днями раніше, навіть склав документи в папку, ту, що ніколи не мала знадобитися. Олег змусив себе зупинитися й зібратись по-людськи. Насамперед як медик вирішив узяти всі ліки, щоб за потреби вистачило не лише собі. Бинтовий запах аптечки заповонив крижану кухню, вікна якої теж не вцілили. Олегів погляд ковзнув на стіл, де поміж учорашніх чашок чаю лежало кілька папірців. Його зір занадто впав, щоб роздивитися дрібний текст, але він знав, що то документи про відрахування з інтернатури за власним бажанням. На останньому, третьому році підготовки. Адже не міг бути в лікарні, з її прокварцованими стінами, знаючи, що лікарі не змогли врятувати його єдину близьку людину, друга, без якого все втратило сенс, а існування перетворилося на суцільний порожній холод. Глибоко всередині розумів, що порятунок Дмитра був поза силами будь-якого лікаря, та однаково не міг пробачити ані собі, ані всім іншим у білих халатах того, що залишився зовсім один.

Нетривалий сон устиг витягти з голови багато важких думок. Ночі слугували порятунком, були його особистим алкоголем. Адже на справжнє спиртне не наважувався, розуміючи, що з його залежним типом особистості — це дорога без зворотного квитка. Параноя, що близькі могли дізнатися про вибір кинути навчання,

яка супроводжувала його, відколи він ухвалив це рішення, враз зникла. Хоча з самого початку була безгрунтовою — всі ж далеко, у Києві нікого, хто б перевірив. Та всесвіт, схоже, все одно встиг почути його острах і зіграв цілих два злі жарти. Перший — у нього з'явилося вже не потрібне виправдання, адже у війну до навчання всім байдуже. І другий — тепер він мав думати як лікар, хоча так це ненавидів. Та Олег усе одно старанно склав усі можливі медикаменти, що могли знадобитися в умовах *воєнного Києва*. Це сюрреалістичне словосполучення все ніяк не вкладалося в голову, навіть тоді, коли він ступив на засмічений асфальт, де бите скло у блакиті світанку переливалося від фар автомобілів. Місто прокидалося набагато раніше, ніж у звичайний четвер. *Схоже, звичайні дні відтепер існуватимуть тільки у спогадах. Та для мене вони скінчилися ще раніше.*

З-поза сусідньої багатоповерхівки виднілися кучері диму, що важко повзли догори. Навколо лише житлові будинки, на кілометри й кілометри. Це могла бути і його панелька. До станції метро він завжди доходив за десять хвилин. Раніше йому ніколи не вистачало цього часу, щоб насолодитися музикою та вулицями міста. Місяць тому все змінилося, коли не стало Дмитра, людини, яка замінювала йому серце. Замість музики в навушниках з'явився білий шум. Столиця, наче незагоєна рана, кровила болісними спогадами, що жили в огорожах, у деревах, на дахах. Зараз ці десять хвилин шляху лякали особливо. Що далі відходив від стін, то більш

вразливо почувався. Люди йшли хто куди. Довжелезні черги біля ще зачинених магазинів та банкоматів змушували думати про те, що відбувалося. Він переходив дорогу, коли почув сирену. Вона завжди лякала його у фільмах жахів. Саме там мала лишитися, ніколи не з'являючись у реальному житті. Цей жахливий звук змусив зупинитися посеред зебри. На руках волосся стало дибки. У кишені намацав сплутані навушники, але не вдягнув. *Краще слухати сирени, аніж не почути ракету.*

Коли серед ранкового зимового серпанку вималювався вхід до станції метро, по м'язах пробігло фантомне відчуття безпеки. Там він зможе скрутитися в куточку, заткнути вуха шумом і спробувати вимкнути свідомість. Люди купками стояли біля мармурових колон, хтось ніби чекав на потяг, та більшість радше просто не знала куди себе подіти. Кілька людей умостилися на лавах, ніби вже знаючи, що попереду довгий день, ще довша ніч, а може, дні й ночі. Вітер із ескалатора дув у потилицю, колихаючи його заспане русяве волосся. На щоках відкидала тінь недоглянута щетина, а постарілі молоді очі дивилися в тунель попереду. Так він і стояв, не рахуючи часу.

Люди-тіні, неначе дітлахи на ковзанці, кружляли навколо. Так тривало б невідомо скільки, якби в пальто не завібрував телефон. Повідомлення від батьків ланцюжком накладалися одне на одне. Вологими пальцями він доторкнувся до липкої поверхні скла. Зміг витиснути з себе лиш коротку репліку в загальний чат: